

Isaac Asimov - A lélek alkata

Filozofikus hangulat ragadott el aznap reggel. Búbánatos emlékek fölött csóválva a fejem, halkan mormoltam: "Nincs szem, mely az arcból kiolvashatná a lélek alkata: olyan ember volt, hogy feltétlenül megbíztam benne."

Eléggé hûvös szombati reggel volt, és George társaságában éppen a helyi Buktafalóban ücsörögtünk az egyik asztal mellett. Emlékszem rá: George éppen második hatalmas, krémsajttal és ízes halhússal töltött szezámagos buktáját kebelezte be éppen.

- Ez valamelyik olyan sztoridból való, amelyeket általában a kevésbé válogatos szerkesztők számára csapsz össze? kérdezte.

- Ez véletlenül Shakespeare - válaszoltam. - Méghozzá a Macbethből.

- Ó, persze, teljesen megfeledeztem a kisstílu plagizálás iránti hajlamodról.

- Az nem kisstílu plagizálás, ha megfelelően választott idézettel fejezed ki magadat. Csak annyit mondtam ezzel, hogy volt egy barátom, akit a megfontoltság és a jó ízlés megtestesülésének tekinttem. Néhanap még egy kis pénzt is kölcsönöztem neki. És képzelj el, hogy mindezt nem azért tettem, mert a szakmáját illetően történetesen irodalomkritikus, mármint ha szakmának nevezhetjük e tevékenységet.

- Ám mindeme önzetlen cselekedeteidtől függetlenül egyszer csak eljött a pillanat, amikor a barátod a te valamelyik könyvedet is a kezébe vette; és persze kíméletlenül lehúzta - vigyorgott George.

- Ó - lepödttem meg -, hát olvastad a bírálatát?

- Ugyan dehogy. Csupán fölvettem magamnak a kérdést, vajon milyen kritikára számíthatnak a te könyveid, és nyomban be is ugrott a helyes válasz.

- Hidd el, George, én nem is bántam igazán, hogy rossznak ítéli a könyvem, legalábbis nem jobban, mint bármely más író méltatlankodott volna ilyen rosszindulatú kijelentések miatt. Ám amikor olyan kifejezéseket használt, mint például "aggkori elbutulás, úgy éreztem, hogy túlmegy minden határon. Az a kijelentése pedig, hogy a művem nyolcéveseknek való, de ők is jobban teszik, ha olvasása helyett inkább pilinckáznak, igazán övön aluli ütőként ért. - Itt fölsóhajtottam és megismételtem: - "Nincs szem, mely az arcból...

- Ezt már mondtad! - csapott le George azonnal.

- Olyan kedvesnek, barátságosnak és kisdéd jótéteményeimért olyan hálásnak látszott. Honnan sejthettem volna, hogy emögött egy gonosz, igazságtalan és istentelen alak rejtőzik?

- De hiszen kritikus! Hát hogyan lehetne más? - vetette közbe George. - Te, aki javíthatatlan anyaszomorító vagy! Hihetetlen, hogy téged ily nevetséges módon megcsúfoltak. Még szerencsétlenebb vagy, mint az én Vandevanter Robinson barátom valaha is volt, márpedig jobb, ha tőlem tudod, hogy kis híján fölterjesztették hiszékenységi Nobel-díjra. Roppant érdekes a története...

- Könyörgök - mondtam -, a kritika a New York-i Könyvismertető legutóbbi számában jelent meg... öthasábnyi keserű nyavalygás, halálos méreg és sűrű epe. Semmi kedvem hát egyik történetedhez se.

- Azt hiszem, mégis kedvedre lehet - mondta George -, és ha így van, helyesen ítélsz. Elterelheti a figyelmedet jelentéktelen nyavalyáidról.

Barátom, Vandevanter Robinson mindenki által komoly ígéretnek tekintett fiatalember volt. Jóképű, művelt, értelmes és alkotókész. A legjobb iskolákba járt, és egy búbajos fiatal teremtésnek, Minerva Shlumpnak udvarolt.

Minerva az egyik keresztlányom, aki, mondanom se kell, fölöttébb vonzódott hozzám. A magam kifinomult erkölcsiségével rendelkező ember esetében persze visszás dolog, ha

ellenállhatatlan szépségű ifjú hölgyektől eltűri, hogy babusgassák és az ölébe kéredzkedjenek, ám Minerva annyira bájos, olyan ártatlanul gyermeki, s ami a leglényegesebb, oly ellenállhatatlanul becézni való volt, hogy vele kivételt kellett tennem.

Természetesen sohasem az ifjú Vandevanter jelenlétében, akit vad féltékenység kínozott.

Érzelmait egyszer oly megindítóan tárta föl előttem, hogy belesajdult a szívem.

- George bácsi - mondta -, gyermekkoromtól fogva az volt a vágyam, hogy beleszeressek egy erényes, érintetlenül tiszta és - ha szabad használnom a kifejezést - mennyieien ártatlan fiatal leányba. Minerva Shlump személyében, ha egyáltalán ajkamra vehetem isteni nevét, megtaláltam ezt az álombéli nőt. Ez az egyetlen dolog, ahol; tudom, nem érhet csalódás. Ha valaha rájönnek, hogy bizodalمام csorbát szenvedett, nem is tudom, hogyan élném túl! Keserű vénember válna belőlem, aki semmi egyében nem lelhetne vigasztalást, mint hitvány földi javakban: a kastélyomban, a szolgálomban, a klubomban és gazdag örökségemben.

Szegény fiú! Minervában nem kellett csalódnia, ezt jól tudom, mivel amikor kéjesen fészkelődött az ölemben, könnyen tudomására hozhattam, milyen balszerencsét zúdítana rá a feslettség, hiszen ő volt az egyetlen személy, vagy jelenség, amely nem okozott keserves csalódást a fiúnak. A szerencsétlen ugyanis híján volt minden ítélőképességnek. Bár látszólag kegyetlenség ezt kimondanom, de olyan ostoba volt szegény, akárcsak te. Teljességgel képtelen volt kiolvasni a lélek alkatát. Igen, igen, tudom, hogy ezt már mondtad. Persze, kétszer is.

Az még különösen súlyosbította a helyzetét, hogy abban az időben Vandevanter a New York-i rendőrség újdonsült nyomozója volt.

Élete legnagyobb vágya volt (a tökéletes ara megtalálásán kívül), hogy nyomozó lehessen. Egyike azoknak a sasszemű, karvalyorrú úriembereknek, akiktől minden gazfickó retteg. E vágyától sarkallva elvégezte a kriminológiát Groton és Harvard egyetemén, majd aprólékosan végigolvasta mindazokat a fontos nyomozati beszámolókat, amelyeket olyan tekintélyes vetettek papírra, mint Sir Arthur Conan Doyle vagy Agatha Christie. Mindez tekintélyes családjá befolyása és azon tény mellett, hogy egyik nagybátyja az idő tájt éppen Queens polgármestere volt, végül is bejutatta őt a testületbe.

Szomorú és váratlan dolog, hogy e területen nem járt sok sikerrel. Abban ugyan fölülmúlhatatlan volt, hogy karosszékében üldögélve kérlelhetetlen logikájú láncolattá állítsa össze a mások által megszerzett bizonyítékokat, ugyanakkor a teljesen képtelen volt arra, hogy információkat hajtson föl.

Sajnos befolyásolható volt, és bármit elhitt, amit mások állítottak. Még a leggyöngébb lábán álló alibit is elfogadta. A legközismertebb improvizatiónak is elegendő volt becsületszavát adnia, és Vandevanter máris úgy érezte, nem kételkedhet az igazmondásában.

Erről annyira közismert volt, hogy minden bűnöző, a legpitibb zsebtolvajtól a legrafináltabb politikai vagy gazdasági szélhámosig őt kívánta kihallgatónak.

- Vandevantert akarjuk! - óbégatták folyton.

- A telkem is kitálatom elé - erősködött a zsebmetsző. - Föltárom előtte a tényeket, olyan részletesen, ahogyan rajtam kívül. senki sem tudná - fontoskodott a politikai szédelő.

- Tudomására hozom, hogy a százmillió dolláros költségvetési csekk merő véletlenségből hevert az aprópénzes rekeszben, és éppen szükségem volt némi borralalóra a cipőpucoló fiú számára - mondaná a gazdasági szélhámos.

Végeredményképpen bármihez nyúlt, kihullott a kezéből. Felmentő ujjal rendelkezett, egyik irodalmár barátomnak kifejezetten az ő esetére alkotott kifejezése szerint. (Persze nem emlékszel rá, ugye? No nem is rád hivatkozom. Tán csak nem vagyok olyan bolond, hogy irodalmárnak számítsalak!)

Ahogy múltak a hónapok, egyre csökkent a bíróságok terhelése, és számtalan búskomor betörő, útonálló és válogatott zsvány makulátlan angyalként térhetett vissza cimborái és bűntársai gyanakvó körébe.

Természetesen nem tartott soká, hogy New York dörzsöltjei megértsék a dolgot és jól kihasználják a helyzetet. Vandevanter alig két és fél éve volt a helyén, amikor rá kellett döbbsennie, hogy megszokott kompániája lassanként szertefut, följebbvalói pedig rendre talányos vigyorral üdvözlik őt. Előléptetése még csak szóba sem került, pedig Vandevanter minden kínálkozó alkalommal nyaggatta miatta polgármester bácsikáját.

Úgy fordult hozzám, ahogy a bajba jutott fiatalemberek általában, menedéket keresve egy nagyvilági férfiú bölcsességének árnyékában. (Nem tudom, mit értesz azon, kedves öregem, hogy nem tudnék-e egy ilyet ajánlani. Kérlek, ne tereld el a figyelmemet holmi sületlenségekkel.)

- George bácsi - fordult hozzám -, azt hiszem, komoly bajba keveredtem. (Mindig is George bácsinak szólított, bizonyára amiatt, hogy egy nevezetességgel áll szemben, kinek nemességét jól ápolt fehér fűrtjei is kifejezték, ellentétben a te gyalázatosan elhanyagolt gyapjas csimbókjaidtól?)

- George bácsi - mondta tehát -, úgy tűnik, valami megmagyarázhatatlan akadály gördült az előléptetésem útjába. Még mindig nulla osztályú, kezdő nyomozó vagyok. Az irodám a folyosó végén van, és a végkulcsom nem nyitja a zárat. Tudod, én nem is törődnék vele, de az én édes Minervám az ő romlatlan együgyűségével arra gyanakszik, hogy ez az én tehetségtelenségemet jelentheti, amely gondolattól kicsiny szíve csaknem megszakad. "Semmi kedvem férjhez menni egy kudarcmatyihoz - mondogatja összecücsösített szájacskájával. Meg: - Az emberek kinevetnének:

- Talán az okát is tudod, Vandevanter fiam, miért kerültél bajba? - kérdeztem.

- Sejtelmem sincs. Rejtélyes számomra a dolog. Elismerem, hogy egyetlen ügyet sem oldottam meg, de nem hiszem, hogy ez lenne a probléma. Senkitől sem várható el, hogy mindet megoldja, nem igaz?

- És a többi detektív legalább földerített néhányat? - faggattam tovább.

- Igen, néha sikerül nekik, de a módszereik a lelkem mélyéig megráznak. Olyan undok hiteltelenség jellemző rájuk, olyan szárnalmas szkepticizmus, olyan ízléstelen fölényességgel merednek a szerencsétlen vádlottakra, miközben azt recsegik: "No persze!" Vagy: "Mondod te!" És ezzel csak megalázzák őket. Ez csöppet sem méltó Amerikához.

- De nem lehetséges, hogy a vádlottak hazudnak is néha, és eleve szkeptikusan kell bánni velük?

Vandevanter ezen elgondolkodott egy pillanatra.

- Nos, azt hiszem, ilyesmi is előfordulhat. De micsoda sötét gondolat!

- No, rendben van - mondtam -, hadd gondolkozzam ezen egy kicsit.

Aznap este megidéztem Azazelt, azt a kétcentis földönkívülit, aki már egy-két alkalommal hasznomra vált fejlett tudományával. Nem emlékszem, beszéltem-e róla már neked, de... szóval igen? Valóban?

Egyszóval megjelent az íróasztalomon lévő kis elefántcsont körön, amely mellett az úrkaput működésbe hozó speciális füstölőt égettem, amikor a megfelelő mértani alakzatokat is létrehozták a... a részletek azonban maradjanak titokban.

Hosszú, libegő köpeny volt rajta, legalábbis hosszúnak és bőnek tűnt ahhoz a két centiméterhez képest, amekkorácska volt a farka tövétől a szarva hegyéig. Az egyik karját magasba emelte, és sápirozó hangján mondott valamit, mialatt a farkával jobbra-balra csapkodott. Látszott vajúta, hogy még mindig valami fontos dolga jár az eszében. Olyan alak, aki folyton valami lényegtelen apróság miatt tüsténkedik. Úgy látszik, sohasem kaphatom már el békés pihenés vagy. méltóságteljes semmittevés közben. Állandóan piti ügyeken szorgoskodik, és dühös azért, mert félbeszakítottam.

Ez alkalommal azonban rögtön tudomásul vette a jelenlétemet, leengedte a karját, és elmosolyodott. Legalábbis azt hiszem, hogy mosolygott, mivel nem könnyű kivenni az arcvonásait. Amikor pedig egyszer nagyítólencsével próbáltam jobban megvizsgálni,

érthetetlen haragra gerjedt.

- Jól megy a dolog, örülök a változásnak. Tudom már, mit kell mondanom, és biztos vagyok a sikerben.

- Miféle sikerben, ó, hatalmas pír, bár minden cselekedetedet holtbiztos siker koronázza. (Nyilvánvalóan kedveli az efféle dagályosságokat. E tekintetben különös módon hasonlít hozzád.)

- Politikai hivatalra pályázom - jelentette ki dölyfösen. Várhatóan megválasztanak grodfogóvá.

- Megkérhetnélek alázatosan, hogy oszlasd el tudatlanságomat, és világosíts föl a grod mibenlétéről?!

- Nos, a grod egy apró háziállatka, amelyet szívesen tartanak kedvtelésből a fajtámbéliek. Némelyiküknek azonban nincs tartási engedélye, azokat szedi össze a grodfogó. A kis nyavalyások persze ördögien ravaszok és elszántan csökönyösek, ezért aztán nagy erő és ész kell a feladat sikeres végrehajtásához. Vannak, akik fintorognak, és azt mondják: "Azazel nem is való grodfogónak", de nekem föltett szándékom, hogy bebizonyítsam az ellenkezőjét... különben most éppen miben lehetek a segítségedre?

Elmagyaráztam a helyzetet, mire Azazel láthatóan meglepődött.

- Azt akarod mondani, hogy a ti nyomorúságos világotokon az emberek képtelenek megállapítani a másiktól, hogy kijelentései egybeesnek-e az objektív valósággal?

- Van egy szerkezet, amit "hazugságvizsgálónak" hívunk dicsekedtem. - Méri a vérnyomást, a bőr elektromos vezetőképességet meg ilyeneket. Ki tudja mutatni a hazugságot, de előfordul, hogy csak idegességre és feszültségre lel, és azt is hazugságnak tekinti.

- Igen ám, de minden élőlényben, amely eléggé intelligens a valóság elferdítéséhez, léteznek bizonyos belső mirigyfunkciók, vagy ezzel ti nem vagytok tisztában?

Erre a kérdésére inkább nem feleltem.

- Tudnál-e segíteni valahogyan nulla osztályú nyomozónknak, Robinsonnak, hogy érzékelje ezeknek a mirigyeknek a működését?

- Mármint a ti durva gépezeteitek nélkül? Csupán a saját tudatfunkcióira támaszkodva?

- Igen.

- Tisztában vagy vele, hogy a ti fajtátok egy példányának a tudatába óhajtod, hogy beavatkozzam?

- Igen, tisztában vagyok.

- Akkor hát megpróbálom. De el kell vinned hozzá engem, vagy őt kell elhoznod hozzám, de akár így, akár úgy, lehetővé kell tenned, hogy megismerjem őt.

- Ez természetes.

Így is történt a dolog.

Vandevanter talán egy hét múlva keresett föl újra. Patrícusi arcán komor kifejezés uralkodott.

- George bácsi - szólított meg -, rendkívül szokatlan dolog történt. Egy fiatalembert hallgattam ki; aki részt vett egy italboltba való betörésben. A lehető legapróbb részletességgel elmesélte, hogy mély gondolatokba merülve haladt el az italbolt előtt, éppen szörnyű fejfájástól szenvedő édesanyja járt az eszében. A fejfájás azután tört rá szegényre, hogy óvatlanul elfogyasztott fél üveg gint. Belépett az üzletbe, hogy megérdeklődjé, bölcs dolog-e gyakorta gint fogyasztani, hasonló mennyiségű rum után, amikor a tulajdonos, számára teljesen érthetetlenül, a markába nyomott egy pisztolyt, majd a pénztárból kiemelt bankjegyeköteget felé nyújtotta, amit a fiatalember döbbsen zavarában elfogadott, éppen akkor, amikor a boltba belépett egy rendőr. Elmondása szerint azt hitte, hogy az összeg némi kárpótlás a szegény anyja által kiállt szenvedések fejében. Miközben mindezt föltárta előttem, egyszer csak az a különös érzés töltött el, hogy... ízé... füllent.

- Valóban?

- Igen. Ez a legelképezhetőbb dolog, amelyet eddig tapasztaltam. - Vandevanter suttogóra fogta a hangját. - Nemcsak azt tudtam valahogyan, hogy a fiatalembernél már ott volt a pisztoly, amikor belépett, hanem még azt is, hogy az anyjának nem is fáj a feje. El tudod képzelni, hogy valaki az anyjáról füllentsen?

A közelebbi vizsgálat kiderítette, hogy Vandevanter ösztöne helyesen ítélte minden részletet illetően. A fiú valóban valótlanlanságot állított az anyjáról.

Ettől a pillanattól Vandevanter képességei fokozatosan kibontakoztak.

Egy hónapon belül a hazugságok kiderítésének fürge, éles szemű és könyörtelen gépezetévé vált.

Az egész ügyosztály tátott szájjal bámulta, amint egyik vádlott a másik után vallott kudarcot Vandevanter félrevezetésében. Semmiféle mese nem állta meg a helyét például arról, hogy a vádlott éppen imába merült, amikor eltűnt a pénz a templom perselyéből. Villámgyorsan lelepleződtek azok az ügyvédek is, akik merő vigyázatlanságból saját irodájuk följújtásába fektették be az árvák takarékbetéteit. A könyvelők, akik telefonszámként próbálták föltüntetni "adóköteles" jelzetű tételeiket, saját szavaik csapdájába estek. A drogkereskedők, akik a helyi kávéházban markoltak föl öt kiló heroint, holmi cukorpozlónak hívén, pillanatok alatt kérérlhetetlen logikájának foglyai lettek.

Lassacskán mindenki csak "Vandevanter, a győzedelmes" néven emlegette, és a parancsnok a felsorakozott testület tapsának kíséretében nyújtott át neki egy, a zárba; illő véccékulcsot, arról nem is beszélve, hogy irodáját is áthelyezték a folyosó végéről.

Éppen gratuláltam magamnak, hogy ilyen szépen mennek a dolgok, és Vandevanter biztos sikerének tudatában végre feleségül veheti a bájos Minerva Shlumpot, amikor maga Minerva jelent meg lakásom ajtajában.

- Ó, George bácsi! - suttogta elhalón, egész csinos testében reszketve. Látnivalóan az ájulás határán volt már. Megragadtam és szorosan magamhoz öleltem hosszú percekre, mire eldöntöttem, melyik karosszékbe is helyezzem el.

- Mi történt, aranyom? - kérdeztem lassan távolodva el tőle, sőt még a ruháját is megigazgattam, hogyne legyen olyan rendetlen.

- Ó, George bácsi! - sóhajtott, miközben csillogó szempilláiról könnycseppek gördültek lefelé. - Vandevanter!

- Csak nem ő bántott meg szokatlan és tolakodó ajánlatokkal?

- Ó, nem, George bácsi. Túlságosan is kifinomult egyéniség ő ahhoz, hogy ilyesmire vetemedjék az esküvő előtt, bár óvatosan tudomására hoztam, hogy megértem, ha bizonyos hormonális hatások olykor eluralkodnak a fiatalembereken, és én kész vagyok megbocsátani neki, ha mégis ostobaságokra ragadtatná el magát. De a biztatás ellenére tökéletesen uralkodik magán.

- Akkor hát mi a baj, Minerva?

- Jaj, George bácsi... fölbontotta az eljegyzésünket.

- Teljesen hihetetlen. Nem létezik két jobban összeillő ember. De hát miért?

- Azt mondja, hogy én... izé... pontatlanságokat beszélek. Rakoncátlan ajkam megformálta a szót:

- Hazudsz? Minerva bólintott.

- Ez a gonosz szó ugyan nem hangzott el a szájából, de lényegében erre gondol. Éppen ma reggel történt, hogy rám emelte rajongástól fűtött tekintetét, és megkérdezte: "Mondd, szerelmem, töretlenül hűséges voltál hozzám?" S én, mint mindig, érzelmesen válaszoltam neki: "Oly hű, mint naphoz a napsugár, mint rózsához a szirma: Ekkor összeszűkült a szeme, és haragos tekintettel így szólt: "Hmm, a szavaid nem felelnek meg a valóságnak. Ugyan, ne lóddíts!" Olyan volt ez számomra, mint az arculcsapás. "Vandevanter, én kedvesem, mit beszélsz?" - kérdeztem. "Jól hallottad felelte. - Csalódnom kellett benned, útjaink örökre elváltnak." Ezzel elrohant. Most mit tegyek? Mit tehetnék? Hol találom még egy ilyen sikeres

embert?

Elgondolkodón válaszoltam:

- Ilyen kérdésekben Vandevanternek általában igaza van... legalábbis az utóbbi hetekben. És tényleg hűtlen voltál hozzá?

- Nem igazán - öntötte el halvány pír Minerva arcocskáját. - Mennyire nem igazán?

- Háát, jó pár éve, amikor még csak kis tizenhét éves csitri voltam, megcsókoltam egy fiút. Szorosan öleltem, azt elismerem, de csak azért, hogy meg ne szökjön tőlem, egyáltalán nem buja vonzalomból.

- Értem.

- Különben sem volt nagyon kellemes élmény. Nem nagyon. Miután Vandevanter megjelent az életemben, csodálkozva jöttem rá, mennyivel kellemesebb az ő csókja, mint amit korábban tapasztaltam, azzal a másik fiatalemberrel. Természetesen rajta voltam, hogy ismételten átéljem azt a kellemes érzést. Vandevanterrel való kapcsolatom ideje alatt időnként... teljes mértékben tudományos érdeklődésből... más fiatalemberekkel is csókolóztam, meg akarván győződni róla, hogy egy, de egyetlenegy sem veheti föl a versenyt az én Vandevanteremmel. E kísérletek során, biztosíthatlak felőle, George bácsi, lehetővé tettem számukra, hogy kipróbálják a csókolózás minden módját és formáját, nem beszélve az öletésről és simogatásról, de soha, semmilyen téren még csak meg sem közelítették Vandevantert. És tessék, most mégis hűtlenséggel vádol!

- Milyen nevetséges! - vélekedtem. - Tévedés áldozata vagy, gyermekem. - Magam is megcsókoltam négyszer-ötször. - Lám, ebben sem leled olyan örömet, mint Vandevanter csókjaiban, nem így van?

- Lássuk csak! - felelte, és ő is még négyszer-ötször megcsókolt, nagy igyekezettel és hozzáértéssel. - Hát persze hogy nem - jelentette ki végül.

- Most megyek és beszélek vele - mondtam.

Még aznap este fölkerestem a fiút a lakásán. Komor képpel ült a nappaliban, és revolverének újratöltésével foglalkozott.

- Csak nem öngyilkosságra készülsz? - fordultam hozzá. - Soha! - kiáltotta gúnyos kacajjal. - Ugyan, mi okom lenne az öngyilkosságra? Hogy elveszítettem egy hamis ékkövet? Egy hazudozót? Csak annyit mondhatok, megérdemelte, amit kapott.

- Tévedsz. Minerva mindig is hű volt hozzád. A keze, az ajka és a teste sohasem kapcsolódott más férfi keléhez, ajkához vagy testéhez, rajtad kívül.

- De én tudom, hogy nem így van - mormolta Vandevanter.

- Én pedig állítom, hogy így van! - erősködtem. - Hosszan elbeszélgettem a zokogó szűzzel, míg föl nem tárta előttem élete legrejtettebb titkait is. Egyszer, futólag csakugyan megcsókolt egy másik ifjút. Akkor ötéves volt, a fiú pedig hat, viszont azóta is egyfolytában marcangolja a lelkiismeret ballépése miatt. Többé soha nem került sor efféle malackodásra, s te is csupán erre a mozzanatra bukkanhattál a múltjában.

- Igazat beszélsz, George bácsi?

- Vesd csak rám tévedhetetlen és átható tekintetedet, s én kész vagyok elismételni az imént mondottakat. Azután dönts el, igazat szoltam-e vagy sem!

Még egyszer elmondtam a mesémet, mire csodálkozón meredt rám.

- Pontos és való igaz, amit mondasz, George bácsi. Gondolod, hogy Minerva megbocsáthat még nekem valaha? - Hát persze - feleltem. - Térj vissza hozzá alázattal, s különben folytasd az alvilág rémeinek kíméletlen üldözését, minden italboltban, zavaros cégnél és a városháza folyosóin, de sohase méregezd többé átható tekintetteddel azt a nőt, akit szeretsz! Az igaz szerelem alapja a teljes bizalom, s neked tökéletesen meg kell bíznod benne.

- Úgy lesz, úgy lesz! - kiáltotta Vandevanter lelkesen. És azóta valóban így is van. Ma már a testület legismertebb nyomozója, előléptették félosztályú detektívvé, sőt még új irodát is

kapott az alagsorban, közvetlenül a mosókonyha mellett.

Összeházasodtak Minervával, és ideális békekességben élnek.

A fiatalasszony boldogságban úszva tölti életét, és Vandevanter csókjainak gyönyörteljes páratlanságát sűrűn és szorgalmasan ellenőrzi.

Akadnak pillanatok, amikor még arra is kész, hogy egy egész éjszakát eltöltsön egy-egy, a kutatásai szempontjából megfelelőnek tűnő, jóképű fiatalemberrel, de az eredmény mindig ugyanaz.

Csak Vandevanter a legjobb. Mára már két fiú anyja, az egyik még hasonlít is Vandevanterre.

Hát ennyit arról, öregem, hogy Azazel és az én ügyködésem kizárólag katasztrófához vezethet.

Ugyanakkor viszont - jegyeztem meg -, ha hitelt adok a történetednek, mégiscsak hazudtál Vandevanternek, állítván, hogy Minervának sohasem volt dolga másik férfival!

Csak azért tettem, hogy megmentsek általa egy ártatlan ifjú szüzet.

- És hogy lehet, hogy Vandevanter nem leplezte le a hazudozásodat?

- Úgy vélem - törölte le George a krémsajt maradványait a szája széléről -, hogy ez csak vitathatatlan tekintélyemnek köszönhető.

- Az én elméletem egészen más - mondtam. - Azt hiszem, hogy sem magad, sem a vérnyomásod, a bőröd elektromos vezetőképessége vagy éppen rejtett hormonális folyamataid nem képesek többé az igazság és a hamisság megkülönböztetésére. És persze más sem tudja eldönteni, mikor hazudsz és mikor mondasz igazat.

- Nevetséges! - felelte George.

Füssi-Nagy Géza fordítása